

WEESPERNIEUWS

EXTRA

‘Dit is nog maar
het begin’

De buurtsportcoach:
Mee naar buiten
met Bastiaan

De Nacht van Weesp:
Doek valt voor
50-jarige rally

Portretten **4**
Marieke Calis | Jurriaan Molenaar
Bloemenhuis Acacia | Co Woudsma

Onze redactie schrijft nog veel meer artikelen dan er in onze gratis weekkrant passen. Die extra artikelen plaatsen we elke dag online op WeesperNieuws Extra. Een selectie daarvan staat in dit magazine.

Wat is er allemaal Extra?

Op WeesperNieuws Extra presenteren we de achtergronden van het nieuws, schrijven we mooie persoonlijke verhalen over boeiende Weespers, doen we verslag ter plaatse en zetten de beste verhalen uit de regio voor je klaar. Daarnaast zijn er rubrieken, zoals uittips voor het weekeinde, een podcast met het stadsbestuur en een redactieblog. Als klap op de vuurpijl lees je elke zaterdagochtend 'Het Zaterdagportret', een lekker lang interview met een boeiende Weesper.

Ook in magazine

Een selectie van onze Extra-artikelen, waaronder de Zaterdagportretten, vind je maandelijks in dit magazine. Ideaal voor wie liever op papier leest en een mooie toevoeging aan het lidmaatschap.

Met jouw lidmaatschap help je ons ook om onze gratis weekkrant en dagelijkse nieuwssite te blijven maken. De artikelen op WeesperNieuws Extra kun je dus alleen lezen als je lid wordt. Het kost je slechts € 5,50 per maand of € 59,- per jaar (€ 7,- korting).

Leden krijgen toegang tot alle online-artikelen plus het magazine gratis thuisbezorgd. Het magazine is à € 6,50 ook los verkrijgbaar in diverse winkels in Weesp. Lid worden kan op WeesperNieuws.nl. Doe het vandaag nog! Ben je al lid, voeg je adres toe aan je account, dan krijg je (mits je in Weesp woont) het magazine thuis.

Colofon

WeesperNieuws Extra magazine is een uitgave van Enter Media, www.entermedia.nl.

© Teksten en foto's zijn auteursrechtelijk beschermd. Niets mag worden overgenomen zonder toestemming van de uitgever.

Redactie: Sophie Kerssemakers, Marieke van Veen, Hans Peijs, Nora Schenk en Julia Hensbergen
Correctie: Ellen Kamminga
Foto's: Brian Elings e.a.
Vormgeving: Ingrid Handjes en Ingeborg Ruitenbeek
Uitgever: Adri de Bruijn
Directeur: Jolanda de Rijk
Lidmaatschap: WeesperNieuws.nl

In dit nummer

10

Dubbele overval in Weesp
'Ik keek in de loop van een pistool'

18

Buurtsportcoach Bastiaan Tuenter
Allemaal mee naar buiten

20

Faunapassages Naardermeer een succes
'Geen enkele melding meer van een aanrijding'

22

Jacob, Klaas en Abram
kregen de doodstraf
Wat hadden zij op hun kerfstok?

30

Doek valt voor iconische rally
'Nog één Nacht van Weesp en dan is het over'

33

Nieuwe expo-serie samen met Het Domijn
Sound and Shadows in Museum Weesp

NOVEMBER

Portretten

4

Marieke Calis

**Marieke geeft nooit op:
'Dit is nog maar het begin'**

12

Jurriaan Molenaar

**Kunst in tijden
van oorlog:
'Het onbegrijpelijke
begrijpelijk maken'**

24

**'De zusjes' van
bloemenhuis Acacia
'Ik heb zelf nooit
bloemen in huis'**

34

**Nieuwe dichtbundel
Co Woudsma
'Ik woon in
mijn hoofd'**

Parallel universum

'Het leek of de tijd even stil had gestaan', zeggen mensen weleens als ze iets heel heftigs hebben ervaren. Zelf kan ik me dat gevoel het scherpst herinneren na de geboorte van mijn eerste kind. Na een totaal overrompelende nacht zag ik 's morgens uit het raam van het ziekenhuis in Amsterdam dat de bussen en trams nog gewoon reden – alsof er niets was gebeurd. Alsof de wereld niet was veranderd. Het surrealistische gevoel dat je in een parallel universum zit. Welke van die twee werelden is de werkelijkheid? Op welke van die twee moet je je richten?

Dit gevoel verbeeldde kunstenaar Jurriaan Molenaar die thuis voor de tv in zijn comfortabele kamer in Weesp beelden zag van schuilkelders, van de krankzinnige oorlog waarin zijn vrienden en kennissen op dit moment de granaatscherven om de oren krijgen. Met je kop in Oekraïne, met het lijf in ons vredige stadje. Hij legde dit beeld neer in zijn kunst, die hij ziet als manier om het onbegrijpelijke gestalte te geven.

Dat surrealistische, dat gevoel van buiten de tijd geplaatst zijn, zag ik terug op de gezichten van de winkeliers in Weesp, enkele minuten nadat zij waren overvallen en met een wapen bedreigd. Een grimmige en heftige gebeurtenis was ze zojuist overkomen. Iets wat voor hen misschien wel levensveranderend zal zijn. Terwijl drie stappen verder de markt in volle gang was, met een zonnetje, slenterende mensen die bezig waren met kaas, bloemen en de prijs van de vis. Een parallel universum. Drie stappen verderop.

Tijd, plaats en werkelijkheid. Te ingewikkeld voor ons bescheiden brein. Gelukkig is er kunst. Gelukkig is er muziek en zijn er bloemen. Gelukkig is er een kat die mekkert om eten. Dan snap ik het nog een beetje. Geloof ik.

*Sophie Kerssemakers
redacteur WeesperNieuws*

Kickboxer +
Rolmodel
Kapster

Marieke Calis won WK kickboksen

‘Dit is nog maar het begin’

Positiviteit, passie en doorzetten. Dat zijn de drie kernwoorden waar professionele kickbokser Marieke Calis (27) uit Nigtevecht altijd in heeft geloofd.

Pas geleden won ze het wereldkampioenschap kickboksen in Den Haag en mocht ze de belt in de B-klasse Muay Thai mee naar huis nemen. Daarnaast is ze dit jaar ook Nederlands kampioen geworden. Wat haar geheim is? “Altijd in jezelf blijven geloven!”

Als je iets wil, dan moet je daarvoor gaan

We hebben met Marieke afgesproken bij kickboks school Jeff's Gym in Weesp, een van de plekken waar Marieke traint en ook training geeft. Tussen de bokszakken door is de jeugd hard aan het trainen. Als Marieke met haar twee gewonnen prijzen de ruimte binnenkomt, vraagt een meisje aan haar: "Wow, heb jij dat gewonnen?" Met een grote glimlach geeft Marieke antwoord op haar vraag en zegt: "Als jij net zo hard traint als ik dan weet ik zeker dat jij nog beter wordt dan ik!"

We beginnen het gesprek door eerst kort terug te blikken naar het moment dat Marieke afgelopen september wereldkampioen werd. "De dag van het wereldkampioenschap was ik eigenlijk best relaxed en niet per se super-zenuwachtig", begint de kampioen te vertellen. "De echte zenuwen zijn er drie weken van tevoren omdat ik dan ga nadenken of ik wel genoeg conditie heb en of ik mij wel goed en scherp genoeg voel. Pas anderhalve week voor de wedstrijd ben ik er echt klaar voor. Ik ben niet bang voor mijn tegenstander(s), het is meer gezonde spanning. Tijdens zo'n wedstrijd kan er altijd iets misgaan. Zulke gedachtes probeer ik zo snel mogelijk te laten gaan en dat weer om te zetten in iets positiefs. Als je daar te lang over gaat nadenken dan ga je twijfelen aan jezelf. Dat zorgt ervoor dat je niet honderd procent gefocust bent."

Ook haar medetrainer en tevens Mariekes vriend Jeffrey Mulders (33), een echte Weesper, staat altijd in haar hoek bij de wedstrijden. "Ik ben altijd wel gespannen tijdens de wedstrijden. In de vechtsport liggen winnen en verliezen heel dicht bij elkaar. Marieke is altijd goed voorbereid. We willen niks aan het toeval overlaten", vertelt hij.

Vijf sporten tegelijkertijd

De liefde voor sport is Marieke met de paplepel ingegoten. "Ik ben opgegroeid in Driemond in een groot gezin met een jonger broertje en een oudere broer en zus. Thuis was het altijd druk. Op die manier leer je ook hoe je voor jezelf moet opkomen, zo is mijn vechtershartje ontstaan.

Verder kom ik uit een heel sportief gezin. Mijn moeder was vroeger topsporter in schaatsen. Mijn vader deed ook aan schaatsen en wielrennen. Dus de liefde voor sport heb ik vanuit huis meegekregen, dat was binnen het gezin heel belangrijk. Vroeger werden we door onze moeder ook verplicht om een sport uit te oefenen, het liefst meerdere sporten. Ook al had je geen zin dan moest je doorzetten en toch naar de training gaan. Ik moest wel heel erg ziek zijn om thuis te mogen blijven", lacht Marieke.

Zo deed de kickboksster vroeger aan taekwondo, dansen, schaatsen, zwemmen en paardrijden. "Sinds ik kan lopen, rijd ik paard. Nu nog steeds. Ik ben tussen de paarden opgegroeid. Als ik aan iets begon, moest ik het ook altijd afmaken van mijn ouders. Wie A zegt, moet ook B zeggen. Ook al heb ik geen zin, ik maak het altijd af. Dat gezegde zit al mijn hele leven in mij."

Nadat Marieke meerdere jaren op wedstrijd niveau had gedanst, kwam ze uiteindelijk terecht bij de sportschool. "Op een gegeven moment viel de dansgroep uit elkaar en heb je dus ook geen trainingen meer, terwijl ik gewend was om drie keer in de week te trainen. Dus begon ik op 17-jarige leeftijd te fitnessen en heb daar uiteindelijk een kickbokslesje gevolgd. Toen zeiden ze al dat ik talent had, maar dat zag ik zelf nog niet. Binnen een halfjaar stond ik in de ring en toen is het balletje gaan rollen. Als je voelt en hoort dat je ergens goed in bent, dan helpt dat zeker bij je motivatie en zelfvertrouwen."

Van haar zeventiende tot haar drieëntwintigste heeft Marieke aan kickboks wedstrijden meegedaan. Ze is er viereneenhalf jaar uit geweest door verschillende blessures, maar ze is altijd door blijven trainen. Begin dit jaar is de kickbokster weer actief mee gaan doen met kampioenschappen. "Dat ik binnen één jaar twee grote prijzen heb gewonnen voelt echt heel goed. Dat had ik nooit durven dromen en dit is nog maar het begin."

Wederzijdse liefde

Jeffrey kijkt trots naar zijn vriendin en vertelt: "Ze is heel erg aan het bloeien. We steunen en supporten elkaar met alles wat we doen. Verder

is het heel erg leuk dat ik haar zie groeien als een professionele kickboksster.”

Marieke en Jeffrey zijn inmiddels bijna tien jaar samen en hebben elkaar ontmoet in het uitgaansleven. Daarnaast delen ze de liefde en passie voor kickboksen. Jeffrey: “Ik heb vroeger ook aan kickbokswedstrijden gedaan en weet precies hoe het in zijn werk gaat. Door mijn blessures moest ik helaas stoppen in de B-klasse. Ik mis de wedstrijden niet. Mijn ambities liggen nu op een ander niveau. Daarnaast voel ik Marieke aan en zijn we samen een team. Ik ben dankbaar dat ik deel mag uitmaken van Mariekes avontuur.”

Verder runt Jeffrey samen met Marieke sinds 2019 Jeff's Gym in Weesp. “Jeff's Gym was in eerst instantie bedoeld voor de sportactiviteiten voor mij en Marieke samen. Later is dit uitgebreid naar een volwaardige kickboksschool voor jong en oud. Alles wat wij meemaken binnen de kickbokswereld gunnen wij andere mensen ook. Alles waar wij zelf keihard aan hebben gewerkt, willen wij graag doorgeven aan anderen. Het is te mooi om het niet te delen. De verbondenheid die ontstaat met kickboksen is echt heel erg mooi. Daarentegen halen wij er zelf ook energie uit als we mensen zien opbloeien bij Jeff's gym. Het is fantastisch om te zien hoe de jeugd zichzelf ontwikkelt en steeds zelfverzekerder wordt.”

Marieke voegt nog toe: “Ik train met alleen maar mannen. Omdat ik fysiek dus wat minder sterk ben dan de mannen moet ik harder trainen om ze bij te houden. Ik train elke dag een uur en let daarnaast op mijn voeding. Dus zelfs op de rustdagen ben je er mee bezig, maar dat gaat allemaal vanzelf.”

Niet alleen traint Marieke intensief bij Jeff's Gym, ze traint ook dagelijks bij kampioensport-school Mike's Gym, waar onder anderen ook professioneel kickbokser Badr Hari heeft getraind. Verder laat het koppel weten dat je kickboksen niet in je eentje doet. “Er zit een heel team achter. Je sport alleen, maar tegelijkertijd ook samen. Zonder ons geweldige team dat bestaat uit Joeri Mes, Mike Passenier en Evodie Koolstra was dit zeker allemaal niet gelukt”, vertelt het koppel dankbaar.

Ook al heb ik geen zin, ik maak het altijd af

Kapsalon

Niet alleen kickboksen is een passie van Marieke. De 27-jarige heeft in 2018 haar eigen kapperszaak in Nigtevecht geopend. “Ik wilde al van kleins af aan kapster worden. Ik was nog nooit in een kapsalon geweest, maar ik was ervan overtuigd dat ik kapster ging worden. Toen ik mijn middelbare school had afgemaakt, ben ik de kappersopleiding gaan volgen. Ik zit inmiddels al meer dan twaalf jaar in het vak.”

Zou je bereid zijn om je kapsalon op te geven als je nóg professioneler kan worden als kickbokser?

“Ik zou het niet helemaal opgeven, maar ik kan dan bijvoorbeeld minder uren werken. Met in gedachten dat ik mijn hele leven nog kan knippen, maar dat nu het moment is om mijn kansen als kickbokser te grijpen. Knippen zal naast kickboksen altijd mijn passie blijven. Omdat ik mijn eigen bedrijf heb, kan ik niet gemakkelijk twee keer op een dag trainen. Soms merk ik dat het af en toe wel te veel wordt. Dan denk ik: even geen werk, geen sport en gewoon heerlijk niks doen en ontspannen.”

Jeffrey voegt daar lachend aan toe: “Maar uiteindelijk kan ze niet stilzitten hoor. Dat duurt hoogstens twee dagen. Marieke wil altijd doorgaan, maar dat is eigenlijk ook haar kracht. Uiteraard is het van belang dat er een juiste balans is, waarbij ook rust komt kijken.”

Voorbeeldfunctie

Is het voor jou belangrijk dat je een voorbeeld bent voor (jonge) vrouwen?

“Jazeker! Ik denk misschien ook wel dat vrouwen harder trainen en harder zijn dan mannen.” Ze lacht. “Kickboksen wordt

snel als een mannensport gezien, maar eigenlijk is dat niet zo. Ook vrouwen en meiden kunnen veel plezier en uitdaging uit deze sport halen. We zien bij Jeff’s Gym dat ook steeds meer jonge meiden zich aanmelden, wat superleuk is om te zien. Daarnaast word je door kickboksen ook zelfverzekerder. Verder wil ik aan ze laten zien dat je altijd moet blijven doorzetten. Als je iets wilt dan moet je daarvoor gaan. Je moet altijd in jezelf blijven geloven. En ook blijven geloven dat je je droom echt waar kunt maken.”

Ze vervolgt: “Ik voel dat ik het kan en dat er veel meer in mij zit. Het draait niet alleen om geld, maar ook dat je iets doet waar je gelukkig van wordt. Het beste uit jezelf halen. Zolang ik alles geef, maakt het niet uit of je wint of verliest. Maar het liefst willen we natuurlijk altijd winnen. Bij een wedstrijd in Nigtevecht had ik een keer verloren, maar doordat ik alles had gegeven wat er toen in mij zat, voelde ik mij geen verliezer maar juist een winnaar. Zowel in winst als verlies zitten leermomenten. Bij overwinningen heb ik nooit gedacht: ik heb alles goed gedaan. Kortom, ik kijk altijd kritisch terug op mijn wedstrijden.”

Positieve uitlaatklep

Als het kickboksen niet op jouw pad was gekomen, was je dan geworden wie je nu bent?

“Nee, absoluut niet. Kickboksen heeft mij echt gemaakt tot wie ik nu ben. Ik kan mijn leven zonder kickboksen niet voorstellen. Ik haal zo veel uit kickboksen: het geloven in jezelf, de discipline en dat opgeven geen optie is. Kickboksen is mijn houvast.

Tijdens het kickboksen kan ik altijd goed mijn hoofd legen en ik haal er altijd positieve energie uit. Daarnaast geeft het ook kracht en steun. Ik denk dat het kickboksen voor heel veel mensen een uitlaatklep kan zijn”, zegt ze vastberaden.

Ook al heeft Marieke afgelopen september de belt in de B-klasse Muay Thai gewonnen, toch zit ze niet stil. Ze is al hard aan het trainen voor haar volgende wedstrijd, die in november plaatsvindt. Want de kickbokster verlaat de B-klasse en gaat verder in de A-klasse, dat ook wel wordt gezien als de professionele klasse.

Jeffrey: “Ik zal bij elke beslissing die Marieke neemt haar altijd blijven steunen. Marieke heeft het potentieel om op het allerhoogste podium te komen en voor mijn gevoel is dat een kwestie van tijd. Ik heb daar echt alle vertrouwen in!”

Tot slot laat Marieke weten dat dit een droom is die is uitgekomen, maar dat dit nog niet is wat ze uiteindelijk wil behalen. “Dit is nog maar het begin. Voordat ik de ring in stap wil ik uiteraard winnen. Maar als ik eenmaal in de ring sta dan ben ik meer aan het overleven en aan het knallen dan dat ik mij heel erg bezighoud met de winst. Verder wil ik ook mijn vrienden, familie en ouders trots maken en hun meenemen in mijn avontuur. Ik wil de beste versie van mijzelf laten zien en ik wil een voorbeeld zijn voor alle andere vrouwen en de jeugd. Het is nog een droom om op het allerhoogste niveau te mogen spelen, bijvoorbeeld bij Glory. Maar dat durf ik nog niet hardop uit te spreken”, sluit de kickbokser met een bescheiden glimlach het gesprek af.

Dubbele overval in Weesp

‘Ik keek in de loop van een pistool’

De verontwaardiging is groot bij de omstanders op de Nieuwstraat. Terwijl de meeste marktgangers nietsvermoedend genoten van het zonnetje, de geur van bloemen en gegrilde kip en het gezellige rumoer van de markt werden twee Weesper brillenwinkels overvallen en beroofd. Door dapper ingrijpen werd een van de daders gepakt.

Tekst en foto's: Sophie Kerssemakers

De politie is nog binnen bij Eli Designss. Een wapen ligt op de vloer. Het is pas enkele minuten geleden dat twee jonge mannen beide winkels overvielen. Medewerker Hans van Oogwereld Carrière oogt nog helemaal confuus. Hij vertelt dat hij net van achteren naar de winkelruimte kwam gelopen toen er twee jongens binnenkwamen. Helemaal in het zwart gekleed, met een capuchon op en

een donkere sjaal voor het gezicht. “Ga terug,” had hij nog tegen de andere medewerkster achter in de zaak geroepen, “het is een overval.” Hij vond het een onwezenlijke gewaarwording. Er kwam een vuurwapen tevoorschijn dat op hem werd gericht en ze hadden tegen hem lopen schreeuwen “maar ik ben een beetje doof, dus dat komt bij mij toch anders binnen”. Dure brillen wilden ze, en geld.

Vestigingsmanager Ahmed al-Ramadan komt de zaak binnen. Hij was achter de daders aangegaan. Bij hem was het pistool tegen zijn gezicht gezet “vlak naast m'n oog”. Hij had nog naar de arm van de overvaller gekeken om in te schatten of het om een echt of een nepwapen ging. “Het pistool was zwaar, dat kon ik voelen tegen mijn gezicht aan. Ik keek naar de hoek waarop hij zijn arm en zijn hand hield, ik denk dat het om een echt wapen ging.” Daarom besloot hij, toen hem bevolen werd “loop mee!” om geen gekke dingen te doen, ook al waren de mannen niet groot. Hij schat in dat ze heel jong waren, bijna nog kinderen. Veertien, vijftien jaar? Maar tegen een pistool begin je niet veel.

Onder bedreiging met het vuurwapen waren ze naar de kassa gelopen. De inhoud viel de overvallers merkbaar tegen. Vanaf dat moment begonnen ze dure brillen te

eisen, “Cartier en zo”. Maar die verkoopt de Carrière niet. De kassa-inhoud werd meegenomen en Al-Ramadan was opgelucht dat de dieven de winkel verlieten. Totdat hij ook bij de burens rumoer en gegil hoorde. Zijn burens, brillenwinkel Eli Designss die pas sinds een week open was.

Dat was het moment dat Al-Ramadan ophield met nadenken en een sprint trok. In de winkel van de burens had een worsteling plaatsgevonden maar de daders hadden toch weten te ontsnappen, een op de vluchtscooter, en een rennend. Een terrasbezoeker kwam in actie: hij wist een van de overvallers een duw te geven waardoor die viel, maar hij wist weer op te krabbelen. Terwijl de rennende overvalleur werd achternagezeten langs de kerk en richting de Ossenmarkt scheurde de andere overvalleur op hoge snelheid achter de kramen langs heen en weer, terwijl het winkelend publiek volop aanwezig was. “Levensgevaarlijk”, volgens de eigenaresse van de tassenwinkel.

Met de hulp van een fietser werd de rennende dief ter hoogte van de ophaalbrug bij de Ossenmarkt overmeesterd en vastgehouden totdat de politie hem overnam. “Meneer alstublieft, niet naar de politie”, had hij nog geroepen. Maar toen de politie hem fouilleerde bleek ook hij niet zo onschuldig: hij was gewapend met een schaar. De overvalleur werd door de politie ingerekend. Zijn kompanen op de scooter had zich ondanks een rondcirkelende politiehelikopter en diverse dienstauto's die de stegen blokkeerden uit de voeten weten te maken.

Terwijl de adrenaline begint te zakken, vraagt de vestigingsmanager zich af of het wel zo verstandig was om de achtervolging in te zetten. “Ik heb thuis ook een gezin, met twee kleine kinderen. Had ik dat wel moeten doen? Ik wist op dat moment ook niet dat het pistool in de andere winkel was achtergebleven. Maar ik was zó kwaad dat ze het lef hadden gehad om ook bij de burens naar binnen te gaan! Het is al de tweede keer dat we hier zijn overvallen, daar baal ik van.”

De winkel blijft die dag dicht. De medewerkers hebben de schrik nog in het lijf. Dat geldt ook voor de medewerkers van Eli Designss, die nog stijf van de shock naar buiten komen waar één van hen met trillende handen een sigaret opsteekt. “Ik keek in de loop van een pistool”, zegt hij tegen twee klanten. Het is onwerkelijk. De zon schijnt nog steeds, het carillon tinkelt alsof er niets gebeurd is en de marktklanten kopen hun kaas en hun fruit. Maar de medewerkers zullen deze dag niet snel vergeten.

**‘Het pistool was zwaar,
dat kon ik voelen
tegen m’n gezicht aan’**

Kunstenaar +
Oekraïne
Vrije stem

Zaterdagportret Jurriaan Molenaar

Kunst in tijden van oorlog

Wat deed de kleindochter van de grote kunstschilder Malevitsj op het station van Weesp? Hoe belandde het werk van de Weesper kunstenaar Jurriaan Molenaar in het boek dat hoogwaardigheidsbekleders in de bunker van Zelensky krijgen uitgereikt? Een gesprek over de waarde van kunst te midden van een onbegrijpelijke oorlog.

Tekst: Sophie Kerssemakers, foto: Brian Elings

Die oorlog, dat is voor mij ook helemaal onbegrijpelijk

Hij is zelf een kunstenaar van serieus formaat, de Weesper Jurriaan Molenaar. In die zin is hij heus wel het een en ander gewend. Maar dat hij onlangs bezoek kreeg van de kleindochter van de grote schilder Malevitsj om uit haar handen een oorkonde te ontvangen, daarvan is hij op het moment van ons gesprek nog niet gekomen.

Hij kende haar al, Iwona Malewicz. Jaren geleden was hij eens bij zijn vaste galerie in Düsseldorf waarvoor hij een tentoonstelling voorbereidde. Hopend op een gelegenheid tot netwerken was hij een paar weken eerder naar binnen gestapt toen hij er in de buurt was. “Maar er bleek een foto- en filmtentoonstelling te zijn. Het was daarbinnen pikkedonker, dus er viel helemaal niets te netwerken.” Balend was hij weer naar buiten gegaan om een sigaret te roken, in de regen. En daar hadden ze elkaar ontmoet. Zij de kleindochter van zijn grote held Kasimir Malevitsj, de avant-gardistische schilder die abstractie tot zijn uiterste vorm dreef: een zwart vierkant. Ze ontpopte zich tot een groot fan van het werk van de Weesper.

Zwart vierkant

Nu kwam Iwona Malewicz dan naar Weesp. Een week eerder had hij het bericht ontvangen. Als zakelijk vertegenwoordiger van de artistieke nalatenschap van haar grootvader was ze te gast in het Stedelijk Museum in Amsterdam en dat wilde ze combineren met een bezoek aan zijn atelier in Weesp. Ze had er best veel moeite voor gedaan, want ze moest en zou dat diploma overhandigen. Het was nogal een toestand geworden om haar naar Weesp te krijgen. Wegens allerlei vervoersperikelen moest ze uiteindelijk met de trein. Dus daar stond ze dan: in een wit Chanel-pakje met aan haar vinger de ring met het iconische zwarte vierkant waar haar grootvader wereldfaam mee had verworven. In Weesp.

Jurriaan Molenaar laat de oorkonde zien: een mooi certificaat van het ministerie van Cultuur

en Politieke Informatie. Erop staat: Finalist van de uitverkiezing ‘The Best Artist in Contemporary Art, Abstractionism en Sciarcism’. Getekend: Volodymyr Kozyuk, the People’s Artist of Ukraine. Compleet met een mooie stempel: een indrukwekkende prijs.

Onder luide steunbetuigingen van hondje Guus legt Molenaar uit hoe het zit: sciarcisme is een theorie om abstracte kunst op een wetenschappelijke manier te kunnen begrijpen en uitleggen. De term is samengesteld uit de woorden ‘science’ en ‘art’. De theorie is ontwikkeld door kunstenaar en kunsttheoreticus Sergey Dorzhd om abstracte kunst toegankelijker te maken.

Tranentrekkend

Met de kwalificatie ‘Best Artist’ is Molenaar een beetje verlegen, maar met de verkiezing op zichzelf zeker niet: “Ik vind het een mooie erkenning. Maar meer dan dat: ik vind het tranentrekkend dat midden in de oorlog de cultuur op zo’n hoog niveau wordt gewaardeerd.” Hij zoekt naar woorden. “Dit is echt belangrijk, echt wezenlijk, dat mensen uit kunst zo’n troost putten. Er zijn nu dus ook tentoonstellingen, midden in dat oorlogsgeweld.”

Zijn werk bleek van Düsseldorf naar Kyiv te zijn verstuurd. “Hopelijk staat het in een schuilkelder”, voegt de kunstenaar er droogjes aan toe. Van het werk van alle finalisten werd in Kyiv een mooi uitgevoerd boek gemaakt, en dat boek is nu het relatiegeschenk voor alle ministers, presidenten en andere hoogwaardigheidsbekleders die in de bunker van president Zelensky op bezoek komen om Oekraïne te steunen. “Natuurlijk vind ik dat geweldig. Ik wist niet dat het zo uit de hand zou lopen, dat het via het ministerie zou zijn. Daar had ik geen idee van. Ik dacht gewoon aan een of ander prijsvraagje. Maar dit is dus op het hoogste niveau. Met nationale kunstenaars en schrijvers.”

In zijn vormgeving is het boek een uitgesproken steunbetuiging aan Oekraïne. Op de bijbehorende website overheersen de kleuren geel en blauw, en op iedere communicatie over de prijsvraag prijkt de Oekraïense vlag. Wat vindt de schilder daarvan, dat het allemaal zo nadruk-

Malevitsj, Malewicz of Malevich?

Kasimir Malevitsj (1897-1935) was een pionier van geometrische abstracte kunst.

Hij werd geboren in Kyiv uit Poolse ouders. Zelf zal hij zijn naam in cyrillisch schrift hebben geschreven: Казимир Малевич.

In Latijnse letters wordt dit getranscribeerd naar Malevich (Engelse spelling) of Malevitsj (Nederlandse spelling).

Kleindochter Iwona Malewicz groeide op in Polen en gebruikt de Poolse spelling.

kelijk politiek gepositioneerd is? “Tja, dat wist ik niet van tevoren. Het ging om een prijs voor de beste kunst, dus ik had destijds iets geantwoord in de trant van “Ja leuk, natuurlijk”.

Finalist

“De verkiezing ging via stemrondes en ik werd negende. Omdat ik bij de eerste tien zat was de oorspronkelijke prijs dat ik zou mogen nadenken over het ontwerp van een metrostation in Kyiv. Dat is wat ik eigenlijk heb gewonnen. Maar dat is nu even niet aan de orde. Ik denk niet dat dat er in de toekomst nog van komt, ze moeten nu eerst dat hele land weer opbouwen. Daar hebben ze nu alle centen voor nodig. Maar”, lacht Jurriaan Molenaar, “ik heb in ieder geval een certificaat van het ministerie.”

Een metrostation aankleden? Dat is nog wat anders dan schilderen. Heb je dat vaker gedaan? “Ja, ik heb vaker ontworpen, voor bruggen bijvoorbeeld. Dat ligt niet heel ver van mijn vak af. Met strakke

lijnen en spelen met perspectieven kun je gemakkelijk ingrepen maken in een bestaande ruimte. Ik richt me dan op de visuele aspecten, samen met de architect.

“Abstracte kunst,” legt Molenaar uit, “is natuurlijk de tegenpool van sociaal-realisme. Dat boek laat dus zien dat de vrije geesten, het vrije Westen, de vrije stem nadrukkelijk als Oekraïens beeld van vrijheid wordt neergezet, op een internationale manier. En ik zit daar dus ook in, als Nederlander.”

“Voor mij is contact met de kleindochter van Malevich al een bijzonder verhaal. En dat zij daar een Nationaal Kunstenaar

hebben die het beeld van Oekraïne groot maakt naar de hele wereld, dat ze cultuur daarvoor als symbool van vereniging en steun in oorlogstijd van zo hoog belang achten. Dat boek is nu hét relatiegeschenk van het ministerie. Er zijn heel veel mensen bij betrokken. En daar ben ik dus in terechtgekomen, als Weesper.”

“Ik had zo’n moeite met die oorlog in Oekraïne, ik heb er ook veel vrienden en die konden ineens niet meer terug. Drie daarvan zitten nu in dat leger en sturen mij de goorste, meest verschrikkelijke appjes en filmpjes, echt tranentrekking verschrikkelijk. Van Marioepol bijvoorbeeld. Krijg ik gewoon van die vent in het leger een filmpje.”

Ik moet zien wat ik me afvraag

Ik zit met mijn hoofd in Oekraïne terwijl ik in Weesp tv zit te kijken

“Ik zit nu iedere dag televisie te kijken, in Weesp. En dan zit ik met mijn hoofd in Oekraïne. Ik heb een foto gemaakt: dan zie je mijn hoofd, mijn reflectie, mijn interieur thuis, en daar staat de televisie aan met het beeld van een schuilkel-der in Oekraïne. Je ziet mij, mijn reflectie, tele-visiekijken. Mijn grote vraag was: waar ben ik nou eigenlijk? Ik zit met mijn hoofd in Oekraïne terwijl ik in Weesp op mijn stoeltje in mijn ver-warmde kamer televisie zit te kijken. Ik had daar zo’n moeite mee; daar heb ik een klein en een gigantisch groot schilderij van gemaakt. Waar ben je eigenlijk met je hoofd als je naar kunst kijkt? Waar ben je als je thuis naar de televisie kijkt? Dat zijn de interessante vragen.”

“Met kunst wil je mensen uitnodigen om ergens over na te denken, over het leven, over de complexiteit ervan, hoe zitten de dingen in elkaar, je probeert vragen te stellen die zó interessant zijn dat ze een vraag blijven. Als je iemand een antwoord geeft dan houdt de fantasie op, maar als je iemand een interessante vraag stelt waar die persoon over na moet denken, dan blijft dat leven.”

Kunst: een goeie vraag

“Je moet dan wel echt een heel interessante vraag stellen. Zo beschouw ik kunst eigen-lijk: als een heel goeie vraag. Je krijgt als het ware ingrediënten mee die je herkent, zodat je hersenen actief worden, maar er zitten ook altijd onderdelen in het beeld die dat bevragen, omdraaien of veranderen, uit elkaar trekken. Waardoor er dan iets niet klopt, en je blijft kij-ken. Dat is die vraag. Die laat de verhouding tot het leven zien.”

“Als ik uitleg krijg over iets en ik begrijp het, dan houdt het op. In goede kunst moeten mensen

kunstwerk brengt een enorme verstillung. Nou, hoe fijn is dat? Dat is ook iets dat ik met mijn werk absoluut beoog, dat mensen een soort stilte cadeau krijgen.” Om uit te leggen wat hij bedoelt wijst hij op een schilderij aan de wand. Een blauw vlak met een suggestie van een doorzichtige rechthoek erin.

“Natuurlijk ga je denken: wat zie ik nou precies. Het is een heel eenvoudig beeld: zee en lucht. Misschien een soort cruiser, misschien niet.” Molenaar lacht. “Maar er zit daar als het ware een raam in de lucht. Dus je kunt over van alles en nog wat nadenken. Bijvoorbeeld over de vraag: wat is ruimte? Dat zijn hele fundamentele vragen. Wat zie ik? Wat is het? De mentale ruimte om na te denken, dat is eigenlijk het cadeautje.”

“Voor mij is een bepaalde herkenbaarheid heel belangrijk. Ik wil iedereen uitnodigen om ergens over na te denken. Daar heeft de herkenbaarheid wel mee te maken. Bij mij zie je wel: o, het is een raam. Maar kijk ik nou naar binnen of naar buiten? Ik speel met eenvoudige ingrediënten die iedereen begrijpt, maar dan maak ik er toch een tamelijk onbegrijpelijk wereldje van.”

Oorlog

Terug naar de oorlog in Oekraïne: “Die oorlog, dat is voor mij ook helemaal onbegrijpelijk. Als er straks inderdaad een kernwapen wordt gebruikt, omdat Poetin besluit van: ‘Hé, ze vallen Rusland aan en dat is van mij nu na dat referendum..’ ja, dan wordt in principe zijn eigen bevolking aan alle kanten vermoord. Want die relatie tussen Oekraïners en Russen loopt helemaal door elkaar heen: iedereen heeft familie en vrienden over en weer. Je kunt wel zeggen: ‘het hoorde vroeger bij Rusland en ik wil het terug’, maar dit? Dit is totaal onbegrijpelijk. Dat dit zomaar kan gebeuren. Al een jaar.”

In het geval van Poetin: heb je het eigenlijk over iemand die een soort abstract idee (‘dit is van mij’) met geweld probeert te realiseren? “Ja, en daar gaat dat hele boek indirect over. Die hele achterliggende theorie is een middel om de abstractie te kunnen begrijpen. En dat geldt ook voor die hele stomme oorlog.” Maar hoe bijzonder is het dat je als kunstenaar een bijdrage kunt leveren aan die strijd, aan die vrijheid. Misschien, zo komt Molenaar tot een conclusie, is dit dan het antwoord op de kernvraag: wat is de waarde van kunst? “Kunst is iets dat nodig is om dit soort onbegrijpelijke zaken in beeld te kunnen brengen. En daarom is het zo belangrijk. Juist nu.”

een grens over, en in die zone – niemand weet waar dat precies is, kom je helemaal tot jezelf. Daar ga je over het leven nadenken. Waar ben ik, waar ga ik heen. Waarom? Ja, dat blijven interessante vragen.” *Is dat iets waarvan je vindt dat alle goede kunst dat moet oproepen? Dus ook muziek bijvoorbeeld?* “Ja, zonder dat iemand de uitleg geeft, of alleen maar een verhaaltje vertelt. Maar een goed verhaal kan je ook aan het denken zetten: meestal over hele andere dingen dan wat je precies leest. Als het goed is.”

De schilder zet nog eens koffie, steekt een sigaret op en gooit het raam open. En dan komt hij tot de kern: “Ik moet zien wat ik me afvraag. Daar zit een soort urgent gevoel achter. In die zin ben ik echt een geboren kunstenaar die iedere dag moeiteloos kan schilderen, mijn hele leven al, als kind al. Ik moet zien...” Molenaar zoekt naar woorden. “Ja, dan kom ik terug naar: die vraag.”

Verstilling

“Kijk, je intensiveert als kunstenaar je relatie tot de werkelijkheid. Die onderzoek je eigenlijk. Maar dit is een moeilijke vraag. Als ik Vermeer als voorbeeld neem: je voelt je betrokken, iedereen voelt zich betrokken, het

Buurtcoach Bastiaan krijgt iedereen in beweging

Allemaal mee naar buiten

In het gebouw aan de Papelaan is het gezellig druk. Kindertjes hollen door de centrale ruimte, drie vrouwen met baby's zitten te kletsen terwijl ze wachten bij een kantoortje. Hier werkt Versa buurtsportcoach Bastiaan Tuenter. Of beter gezegd: vanuit hier. Want Bastiaan neemt iedereen het liefst mee naar buiten.

Tekst: Sophie Kerssemakers, foto's: privé eigendom Sebastiaan Tuenter

Sportopleiding CIOS plus maatschappelijk werk, dat is zijn achtergrond en daarmee zit hij bij Versa precies op zijn plek. Want buurtsportcoach, wat gaat om bewegen en bewegen, is voor Bastiaan een heel breed begrip. Wandelen, fietsen, spelletjes op het plein, dat valt allemaal binnen zijn werkveld. Zolang iedereen maar kan meedoen. Gezelligheid en laagdrempeligheid staan voorop.

Bastiaan Tuenter is sinds februari 2019 buurtsportcoach in Weesp. “Mijn doel is om sporten en bewegen voor

iedereen aantrekkelijk maken. Ik vind het belangrijk dat iedereen mee kan doen en er een gezellige sfeer hangt. Iedereen die meer mensen wil ontmoeten, een hobby wil uitoefenen of die iets wil betekenen voor iemand anders kan met mij een afspraak maken. Een buurtsportcoach is er om iedereen te ondersteunen om (weer) in beweging te komen.”

Sinds drie jaar werkt Bastiaan in Weesp. In die tijd heeft hij fiets- en wandelactiviteiten georganiseerd voor ouderen, maar ook is hij regelmatig te zien terwijl hij door Weesp toert op een vrolijk gekleurde bakfiets, boordevol sport- en spelletjesspullen. Daarmee fietst hij bijvoorbeeld naar de opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen om er voor de kinderen een pot voetbal of *pannaknock-out* te organiseren.

De bakfiets is voor Bastiaan een goed hulpmiddel om contact te leggen met zijn klantjes. “Activiteiten op locatie, dat werkt heel goed. Het is voor ouders toch vaak een drempel om kinderen naar ons kantoor of naar een sportclub te brengen, zeker als je de taal niet beheerst.” Ze runnen ook een vrij informele huiswerkklas. “Wij zijn natuurlijk niet opgeleid voor huiswerkbegeleiding maar de focus ligt hier dan ook iets anders. Het is gratis, en we willen echt graag de ouders zien, maar we willen vooral een rustige en veilige plek bieden voor kinderen die thuis

misschien helemaal geen werkplek hebben. Of voor de vluchtelingenkinderen die hierboven een schoolklas hebben. Kun je je voorstellen dat je zoiets niet hebt? Ik vond dat zelf vroeger zo vanzelfsprekend. Nu niet meer.”

Bastiaan organiseert vaste wandelochtenden en fietstours waarbij iedereen mag meedoen. Nieuwe inschrijvingen zijn welkom. “We gaan zo hard als de langzaamste fietser prettig kan bijhouden, er gaan twee begeleiders mee en we pauzeren onderweg altijd voor een kop koffie. Dat laatste vinden onze fietsers heel erg belangrijk. Het is zeker ook een sociale activiteit.” De afstand van deze ritten is zo tussen de 15 en 20 kilometer, per gewone fiets, e-bike of scootmobiel, net wat de mogelijkheden zijn.

Regelmatig komt Bastiaan mensen tegen die door de voortschrijdende jaren of vanwege een beperking niet of niet meer kunnen fietsen. “Soms durven mensen niet goed meer, omdat ze zich lichamelijk onzekerder zijn gaan voelen. Of bijvoorbeeld omdat ze visueel beperkt zijn, of dementerend. Terwijl het voor iedereen zo goed en heilzaam is om te kunnen bewegen en de wind in je gezicht te voelen.” Om ook hen te kunnen betrekken bij het samen bewegen droomt Bastiaan al jaren van een duofiets. Liefst met een rolstoelinstap zodat deze voor iedereen toegankelijk is. “Dat hoeft dan niet eens beperkt te zijn tot gebruik voor onze tours, maar juist voor iedereen. Ik

wil dat wel faciliteren, bijvoorbeeld met een parkeerhok op het schoolplein of zo. Het is er tot nu toe nog niet van gekomen, maar hopelijk wordt het via subsidies zoals Weesp Begroot ooit werkelijkheid.

Bastiaan: “Je moet nooit onderschatten hoe belangrijk het is voor mensen om actief te blijven, om in verbinding met anderen te blijven.” Hij geeft een voorbeeld: “We organiseerden eens een scootmobielavondvierdaagse. Aan het eind kregen de deelnemers bloemen en een medaille, net zoals bij de ‘echte’ avondvierdaagse. Ik zal nooit vergeten hoe ontroerd die ene dame was dat ze een medaille had gekregen. Daar kwam echt een traantje bij kijken, en het raakte mij ook heel diep. Het was zo’n belangrijk moment voor haar. Dat gevoel dat ze weer meedeed. Je vergeet dat weleens, of je denkt dat dat niet zoveel voorstelt zo’n medaille. Maar dat doet het wel. Het stelt heel veel voor.”

Meedoen met de activiteiten van de Versa Welzijn buurtsportcoaches? Zie www.versawelzijn.nl.

‘We gaan zo hard als de langzaamste fietser’

Faunapassages Naardermeer volop gebruikt

‘Geen enkele melding meer van een aanrijding’

De negen faunapassages bij het Naardermeer zijn een succes: de verschillende diersoorten van het gebied maken er volop gebruik van. En dat is te merken aan het aantal ongevallen.

Tekst: Stefan van Hees, afbeelding: Provincie Noord-Holland

De passages zijn al sinds 2019 in gebruik, maar door de coronapandemie kon er niet eerder worden stilgestaan bij de oplevering van het project. Het project is een samenwerking tussen de provincie Noord-Holland, Natuurmonumenten, ProRail en Mobilis. Uit de eerste monitoring blijkt dat alle faunapassages veel gebruikt worden.

Na een intensieve voorbereiding en een zoektocht naar de juiste plekken om de faunapassages aan te leggen, werden er negen locaties aangewezen. Hier bleek de samenwerking tussen de verschillende partijen al van pas te komen: door de kennis en ervaring vanuit verschillende onderwerpen mee te nemen werd de basis voor een goede faunapassage gelegd. Zo werd

er rekening gehouden met de spoorrails, de aanwezige diersoorten en verschillende bouwtechnieken.

Er zijn uiteindelijk diverse passages gebouwd, zodat zo veel mogelijk verschillende diersoorten er gebruik van kunnen maken. En dat doen ze ook. Zo zijn er passages onder water voor vissen, water-vleermuizen en watervogels, en grotere passages over het land voor reeën, dassen en vossen. Voor de kleinere diersoorten zijn er een aantal uitgeholde spoorbielzen aangelegd onder het spoor. Hier kunnen kleine dieren doorheen, zoals kikkers, insecten, spinnen en ringslangen.

Boswachter Luc Hoogenstein van Natuurmonumenten vertelt: “We kregen heel vaak

meldingen van aangereden dieren op het spoor. Het ging om dieren zoals reeën, vossen en marters, maar ook vliegende dieren zoals vleermuizen. Sinds de aanleg van de faunapassages is er geen enkele melding van een aanrijding meer geweest.”

Door camera’s bij de faunapassages, die aanspringen zodra er een dier langskomt, kan er vrij precies worden bijgehouden welke dieren gebruikmaken van de doorgangen. Al drie dagen na de oplevering werden de eerste reeënsporen onder het spoor gevonden. Inmiddels hebben al honderden dieren regelmatig de oversteek gemaakt.

Ook dieren die in eerste instantie niet als ‘gebruiker’ verwacht werden, zoals wezels, hermelijnen en zeldzame spinsoorten, blijken gebruik te maken van de tunnels. Een teken, volgens de betrokken partijen, dat de waterkwaliteit en de oevers rondom de faunapassages uitstekend zijn. Elke twee jaar evalueert Natuurmonumenten de natuur in het gebied. Door de monitoring via de camera’s in de faunapassages wordt hier een belangrijke bijdrage aan geleverd.

EXTRA VOORDEEL

Mis niks. Lees alles. Profiteer.

Verdien je lidmaatschapsgeld dubbel en dwars terug!

Als lid van WeesperNieuws Extra mis je niks, lees je alles en blijf je betrokken. Maar er is meer: je profiteert ook van de exclusief samengestelde Extra-voordelen!

WeesperNieuws.nl

Wees loyaal, koop lokaal

Geniet van de speciale voordeelacties die we samen met lokale ondernemers samenstellen en exclusief aanbieden aan onze leden. Dat doen we omdat we onze leden de mogelijkheid willen bieden om nóg aantrekkelijker in Weesp te shoppen.

Magazine ontvangen?

Leden in Weesp en Driemond ontvangen het magazine thuis zonder extra kosten. Ben je lid en woon je in Weesp, maar ontvang je het magazine niet? Voer dan je adres in in je WeesperNieuws-account. Wie buiten Weesp woont, kan het magazine via de post ontvangen. We rekenen daar slechts de portokosten voor.

Geen Extra voordeelkaarten gekregen?

Deze exclusieve voordeelacties zijn speciaal ingekocht voor onze leden. Wil je gebruik maken van de acties, maar ben je nog geen lid? Meld je meteen aan, laat ons weten dat je het magazine nabezorgd wilt hebben en deze valt dezelfde week nog bij je in de bus. Een jaarabonnement kost 59 euro per jaar. Je leest dan alle Extra-artikelen én je profiteert van alle Extra-voordelen.

**DEZE MAAND
RUIM € 40,-
VOORDEEL!**

EXTRA VOORDEEL

HELAAS
VOORDEELKAART GEMIST

THE LIQUID COLLECTION | NIEUWSTAD 4 | WEESP

EXTRA VOORDEEL

Het leukste uitje dat altijd kan in Weesp!

50% op

HELAAS
VOORDEELKAART GEMIST

Bestellen kan via www.puzzeluitje.nl

Geldig t/m 3 december 2022
Tegen inlevering van deze kaart
Kortingscode:

EXTRA VOORDEEL

Verzilver jou gratis proefweek bij Jeff's Gym in Weesp en probeer een week lang alle groeplessen vrijblijvend uit. Maak een afspraak met de instructeur.

HELAAS
VOORDEELKAART GEMIST

Geldig t/m 9 december 2022
Tegen inlevering van deze kaart

JEFF'S GYM
KICKBOXING

EXTRA VOORDEEL

Blijf voeten met Happy Socks!

25% korting
op de gehele collectie en totale bestelling.

Tegenoveraan de winkel
www.happysocks.nl
Geldig t/m 9 december 2022

HELAAS
VOORDEELKAART GEMIST

Blijf Voeten
Cannenburgeweg 61A
1244 RH Ankeveen
06-23317167

Wat hadden zij op hun kerfstok?

De VOC zorgde voor werk en handel, maar zaaide ook dood en verderf. Vele tientallen Weespers keerden nooit meer terug, in veel gevallen als gevolg van scheurbuik, een andere ziekte, of de doodstraf. Wat hadden zij misdaan?

Tekst: Marieke van Veen, afbeelding: Collectie Rijksmuseum

De handel was lucratief, maar kende vele slachtoffers. Ettelijke Weesper gelukszoekers kwamen middels de doodstraf aan hun einde. WeesperNieuws probeerde te achterhalen wat deze mannen nu precies hadden gedaan.

In 1602 wordt de Verenigde Oost-Indische Compagnie opgericht. De Staten-Generaal verlenen de Compagnie het alleenrecht om in het gebied tussen Kaap de Goede Hoop en Kaap Hoorn handel te drijven. In twee eeuwen bouwt de onderneming een indrukwekkend handels- en koloniaal imperium op. Oost-Indiëvaarders verscheppen kostbare ladingen peper, nootmuskaat en foelie, tabak, koffie en thee, maar ook textiel, opium en porselein.

De VOC wierf in de zestiende en zeventiende eeuw jaarlijks duizenden werknemers om haar schepen en vestigingen in de Oost te beman-

nen. Zij kwamen uit alle delen van Europa. Veel namen van VOC-opvarenden zijn te vinden op de website van het Nationaal Archief. Ook scans van de scheepssoldijboeken zijn in te zien.

Personeelsadministratie

De scheepssoldijboeken vormden de basis van de personeelsadministratie van de VOC. Vrijwel alle boeken van de uitreizen uit de periode 1700-1794 zijn bewaard gebleven en gedigitaliseerd. Wie in deze database gaat grasduinen, komt op 418 opvarenden uit Weesp uit. Let wel: dit zijn gegevens uit de bewaard gebleven boeken. In totaal zullen veel meer Weespers hun geluk bij de VOC hebben beproefd. Van de 418 Weespers zijn er meer dan 200 uit dienst gegaan door overlijden. Van nog eens twintig mannen is hun lot niet bekend, althans niet officieel. Zij zijn weggeschreven als 'weggelopen', 'vermist' of 'schip vergaan'.

Doodstraf

Een andere opvallende subcategorie is 'doodstraf'. Wie daarop klikt krijgt de namen van drie Weespers te zien:

- Jacob Arendsz Vollekamp voer volgens het archief op 1 juni 1735 uit als korporaal van de

Van de 418 Weespers legde meer dan de helft het loodje of raakte vermist

Hillegonda. Nog geen drie weken later vindt hij de dood, aan boord van het schip.

- Claas Jacobsz werkte als matroos op de Hof van Ilpendam, dat op Tweede Kerstdag 1691 vertrok naar Ceylon. Zijn dienstverband stopt op 9 maart 1693: op die dag werd hij in Azië terechtgesteld.

- Abram Jacobsz voer als bosshieter mee naar Batavia op het VOC-schip Den Helder. Een bosshieter was een ervaren matroos die ook overweg kon met een kanon. Aan zijn loopbaan bij de VOC kwam op 19 juni 1686 een einde. In Azië werd de hem opgelegde doodstraf uitgevoerd.

Drank in overvloed

Aan boord zaten de opvarenden maandenlang op elkaars lip. Het eten was slecht en karig. Drank was er daarentegen in overvloed (veel jenever uit Weesp). Door het overmatig drankgebruik waren ruzies en vechtpartijen aan de orde van de dag. Daarbij werd al snel een mes getrokken, want dat had men standaard op zak. De kapiteins probeerden hun bemanning in toom te houden met zware lijfstraffen. Een vechtpartij met dodelijke afloop kon de doodstraf opleveren.

De schrijnende omstandigheden op de schepen waren een bron van onvrede. En dan waren er ook nog eens vele rijkdommen aan boord. Voldoende redenen voor muiterij en desertie. Deze zaken werden beschouwd als

halsmisdrijven, dus de meeste opvarenden keken wel uit. Wie zich hier toch schuldig aan maakte, eindigde vrijwel altijd op de bodem van de zee.

Sodomie

Tja, en dan had je nog sodomie. Aan de masten van de Nederlandse VOC schepen wapperden verschillende vlaggen, maar de regenboogvlag zat daar niet bij. Mannen die zich aan boord door lust of eenzaamheid lieten verleiden tot een avontuurtje met een andere man konden hiervoor de doodstraf krijgen. Dat was vooral om God tevreden te stellen en diens toorn in de vorm van stormen, ziektes en andere rampen af te wenden. Waarom de drie mannen uit Weesp de doodstraf kregen, is niet terug te vinden. Maar we kunnen er rustig van uitgaan dat zij zich hun VOC-avontuur heel anders hadden voorgesteld.

**Drank was er in
overvloed (veel jenever
uit Weesp)**

Bloemenhuis Acacia sluit de deuren

**‘Ik heb zelf nooit
bloemen in huis’**

‘de Zussen’ +
Minifabriekje
Boeketten

Als je ooit voor een boeket, bloemstuk of plant bij Acacia bent geweest, dan ken je Nora Donia ongetwijfeld. Na 31 jaar het gezicht van deze bloemenwinkel te zijn geweest, gaat ze op 24 december 2022 met pensioen. Op diezelfde datum sluit de Acacia voorgoed de deuren.

Tekst: Nora Schenk, foto's Brian Elings

Een blik op de buitenkant van Bloemenhuis Acacia aan de Amstellandlaan verraadt al dat er iets gaat veranderen. Het grote bord met TE HUUR op de gevel is niet te missen. Eenmaal binnen lijkt er niks aan de hand. Tientallen zinken en glazen vazen vol bloemen in alle soorten en kleuren, potten met planten en zelfs gouden kerstboompjes en andere eindejaarsdecoratie vullen de ruimte zoals je verwacht bij een bloemenwinkel. “Op 24 december gaan we dicht, maar tot die tijd draaien we gewoon door met onze bloemen en planten”, legt bloemist Nora Donia (70) uit. “Dat het nu zo moet eindigen is triest. Ik had liever een afscheidsfeestje gehad.”

De drie gezusters

Aan een tafel achter in de winkel, tussen de kerstengeltjes en sneeuwballen, nemen we plaats. “Best wel spannend zo’n interview, dat heb ik nog niet eerder meegemaakt.” Nora glimlacht. Ze vertelt dat Acacia al 31 jaar gevestigd is op de Amstellandlaan in Weesp. “En zo lang sta ik ook al in de winkel. Zelfs al vier jaar langer, toen Acacia nog in Amsterdam zat.”

'Ik had liever een afscheidsfeestje gehad.'

Vol trots legt ze uit dat Acacia een familiebedrijf is. "Mijn oudste zus, Elly van Kempen, was ooit samen met haar man de eigenaresse. Maar zij hebben het tien jaar geleden verkocht aan mijn jongste zus, Petra Schuit. Zij is dus nu de eigenaresse. Maar Petra is geen bloemist. Zij is boekhouder en doet de inkoop. Ik ben wel bloemist en degene die het meest in de winkel staat. Nu bijna elke dag, omdat er een collega is weggegaan en een andere collega zwanger is. Om die reden werkt Elly ook weer af en toe in de winkel, terwijl ze eigenlijk al met pensioen was. Dat mag ook wel als je 75 bent."

'Een blik familie opentrekken'

Naast de drie zussen zijn er nog veel meer familieleden bij het bedrijf betrokken. "Elly's man is helaas vier jaar geleden overleden, maar hij stond ook altijd in de winkel. Mijn man rijdt sinds zijn pensionering vier dagen per week de bestellingen van Acacia rond. Op vrijdag doet een nichtje van ons de bestellingen en op zaterdag rijdt Petra zelf. Als er iets voor de winkel gedaan moet worden, of we hebben ineens ontzettend veel bestellingen, dan kan er altijd wel een blik familie opengetrokken worden."

'Ik heb aanleg om met bloemen te werken'

Want naast Nora, Elly en Petra zijn er nog meer zussen. "We hebben ook nog Lucy, Gerda en Janneke. En we hadden twee broers: Leo en Jan. Die zijn helaas allebei overleden. We zijn heel hecht met de zussen, we kaarten een keer per week een avond samen. En we gaan elk jaar een weekend met elkaar weg, die traditie bestaat al 26 jaar. Behalve alle zussen is er ook altijd een schoonzus bij, dus we zijn met z'n zevenen. We noemen onszelf 'de zussen.'" Nora glimlacht.

"Als er iets gedaan moet worden dan kunnen we de zussen altijd roepen. Elk jaar met kerst maken we hier kerststukjes voor de kerk. Dan zitten we met z'n allen hier op een rij als een soort minifabriekje. Heel gezellig is dat. En we hebben een keer gehad dat we meer dan 150 boeketten uit naam van een bank moesten bezorgen. Toen werden de zussen en andere familieleden ook opgetrommeld."

'Het voelt eigen'

Nora, die nu 70 is, werkt al 36 jaar bij Acacia. "Ook al is het op papier niet mijn bedrijf, het voelt wel eigen." De

bloemist woont inmiddels in Amersfoort, maar heeft 36 jaar in Weesp gewoond. "Ik wilde dichterbij mijn kleinkinderen wonen, dus mijn man en ik zijn vijf jaar geleden naar Amersfoort verhuisd."

Voordat Nora de wereld der bloemen instapte, werkte ze op de afdeling Cultuur bij de gemeente Amstelveen. "Dat was heel leuk. Maar toen kreeg ik kinderen en in die tijd was het nog niet zo vanzelfsprekend dat je halve dagen kon werken. Ik ben toen twee jaar gestopt met werken. En toen ben ik bij Acacia terechtgekomen."

Kopen op de klok

Het werken met bloemen beviel Nora goed en ze besloot de opleiding tot bloemist bij de land- en tuinbouwschool te gaan volgen. "Dat was een avondopleiding. Je leert daar boeketten maken, verschillende planten- en bloemensoorten, over de verzorging, dat soort dingen. En ook de moeilijkere dingen leer je daar, zoals bruidsboeketten maken. Ik denk dat ik er aanleg voor heb, want het ging me eigenlijk vanaf het begin makkelijk af."

Nora's overstap naar de bloemenbusiness ging dus over rozen. Ook de samenwerking en taakverdeling met de zussen Elly en Petra was een schot in de roos. "Petra doet de administratie en inkoop. Drie keer per week gaat ze naar de bloemenveiling, samen met Elly. Dan staan ze om 4.00 uur op, zodat ze tussen 5.00 en 6.00 uur 's ochtends op de veiling in Ede zijn."

'We willen bloemen per emmer kunnen kopen op de veiling'

De bloemist legt uit dat in Ede de bloemenveiling voor de kleinere partijen is. "In Aalsmeer koop je echt grote partijen. Wij moeten gewoon een emmer bloemen kunnen kopen. Of zelfs per bosje als dat nodig is. In Ede koop je ook nog op de klok." Trots voegt ze daaraan toe: "Elly en Petra kunnen dat heel goed."

'Boeketten zijn onze specialiteit'

Van bloemen word je vrolijk, vindt Nora. "Daarom is het zo leuk om elke dag met bloemen te werken. Ik hou van het vak en vind alles leuk: van de planten verzorgen tot de winkel netjes maken en natuurlijk boeketten maken. Het meest bijzonder is het om een bruidsboeket of rouwwerk te maken. Dat kan ook heel emotioneel zijn. Als je het dan goed gedaan hebt geeft dat voldoening."

Het allerleukste van het vak? Nora kan niet kiezen. "Ik hou van boeketten maken. En dat is ook onze speciali-

teit bij Acacia. Iedereen die hier werkt heeft de bloemistenopleiding gedaan, daar leer je boeketten maken. Die kennis moet je hebben. Maar daardoor is het ook heel moeilijk om personeel te vinden.”

‘Heel erg jammer, maar het kan niet anders’

En met dat gebrek aan personeel komen we op het droevigste onderwerp van dit zaterdagportret: de definitieve sluiting van Bloemenhuis Acacia. Nora knikt weemoedig. “Op 24 december gaat Acacia dicht. Heel erg jammer, maar het kan niet anders. Begin dit jaar is een collega weggegaan. Een andere collega is zwanger, die gaat binnenkort met verlof. Ik ben 70 en wil eigenlijk met pensioen. We hebben nog een andere medewerkster, maar in je eentje kun je geen winkel draaien. Helemaal niet als er ook bestellingen zijn. Dat red je gewoon niet.”

De bloemist legt uit dat ze al sinds januari op zoek zijn naar nieuw personeel. “We hebben wel wat sollicitanten gehad, maar telkens was er dan toch iets waardoor het niet doorging. Het is een lastige tijd. We voorzien dus nu al dat we vanaf januari geen personeel hebben. Daarom hebben we de moeilijke keuze gemaakt om tot de kerst door te gaan en dan te stoppen.”

Fulltime oma

Nora, die inmiddels ruim de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, was al een tijd van plan om in 2023 met pensioen te gaan. “Bloemist is best een zwaar beroep. Je bent elke dag van 8.30 uur tot 18.00 uur continu in de weer. En nu ik het afgelopen jaar zoveel extra heb gewerkt, kijk ik ook echt uit naar mijn pensioen.”

“Ik heb veel vriendinnen die ik nu nauwelijks zie omdat ik zoveel werk. Daar kan ik dan weer mee afspreken. Bovendien wordt mijn derde kleinkind in januari geboren. Daar kijk natuurlijk heel erg naar uit.” Ze glimlacht. “Toen mijn andere kleinkinderen geboren werden – ze zijn nu 10 en 8 – werkte ik vijf dagen per week. Natuurlijk zag ik ze wel, maar niet zo vaak als ik zou willen. Nu is het een bonus bij mijn pensioen dat ik dit kleinkind veel vaker kan zien.”

Onwerkelijk en emotioneel

Ook Nora’s oudste zus Elly, die eigenlijk allang met pensioen was maar vanwege het personeelstekort nu toch weer in de winkel bijspringt, gaat na de sluiting van Acacia van haar pensioen genieten. “En mijn zus Petra gaat zich volledig richten op de financiële administratie van andere bedrijven. Dan hoeft ze niet meer drie keer per week in alle vroegte naar de bloemenveiling.”

Cathartus
1.75

Thilapsi
1.50

'Hij viel recht met z'n gat in de plant'

Wat er met het winkelpand gaat gebeuren is nog niet duidelijk. "Het staat al een tijdje te huur. Wij draaien tot de kerst volledig door met onze planten en bloemen. We proberen zo veel mogelijk op te maken. Dan kijken we in december wel wat we met de overgebleven spullen doen." Nora kijkt naar haar handen, die ze verstopt in haar mouwen op haar schoot heeft gelegd.

Liever een afscheidsfeestje

"Het is voor ons ook heel onwerkelijk. En soms ook best verwarrend en emotioneel. Ondanks dat ik niet de eigenaar ben, voelt dit wel eigen. En dat het dan op zo'n manier moet eindigen vind ik triest. Ik had liever een afscheidsfeestje gehad voor mijn pensioen. En dat de winkel dan gewoon verder zou gaan. Dat zou ook voor onze klanten fijn zijn geweest. We hebben heel veel trouwe klanten die hier al bijna vanaf het begin komen."

Het afscheid is voor Nora ook verdrietig omdat ze veel herinneringen heeft aan de Amstellandlaan 4. "Ik ben hier komen werken toen mijn kinderen 9 waren. Ze kwamen vaak even aanwaaien in de winkel. Daarna zaten ze op het Vechtstede, dus helemaal lekker dicht bij de winkel. Ik heb hier in Weesp en in de winkel dus wel een geschiedenis. Dat ga ik wel missen, ja."

Allergisch voor bloemen

Ze zeggen weleens dat de kraan van de loodgieter lekt. Deze beeldspraak kun je in bloemenvorm ook toepassen op Nora. Deze bloemist heeft namelijk zelf nooit bloemen in huis. Ze lacht hardop.

"Dat klinkt wel gek hè? Maar dat komt omdat mijn man allergisch is. Hij kan ineens een heftige niesaanval krijgen van bloemen met stampers, dus die neem ik nooit mee naar huis. Heel jammer, want een amaryllis met kerst vind ik zo mooi. Maar dan zit mijn man met tranende ogen alleen maar te niezen. Ook als hij bloemen voor Acacia bezorgt heeft hij er last van. Echt heel vervelend voor hem." Ter compensatie van het gebrek aan bloemen thuis heeft Nora haar huis vol planten staan, stelt ze ons gerust.

Een paar anekdotes

In de 31 jaar dat Nora bij Acacia in Weesp heeft gewerkt, heeft ze een heleboel mooie, emotionele, bijzondere maar ook grappige dingen meegemaakt. Ze herinnert

zich een grote bos met honderd rozen. "Die was door iemand uit Zwitserland besteld en betaald en die enorme bos moesten we bij een mevrouw in Weesp afleveren. Maar dat viel bij die mevrouw niet in goede aarde. Ze wilde de rozen niet aannemen, dus de rozen gingen weer mee terug naar de winkel. Uiteraard hebben we de man uit Zwitserland op de hoogte gebracht, maar hij wilde het geld niet terug."

Lachend herinnert Nora zich ook nog een man die uitgleed in de winkel en in een grote pot terecht kwam. "Hij viel recht met z'n gat in de plant. Gelukkig had hij zich niet bezeerd, maar m'n collega's en ik moesten ons inhouden om niet vreselijk te lachen. De plant was trouwens wel helemaal plat."

'Hij viel recht met z'n gat in de plant'

Een ander memorabel moment dat Nora nog helder voor de geest heeft staan is toen zij zelf uitgleed. "Bij vaste klanten die ik goed kende moest ik een keer een rouwstuk brengen. Zo'n bloemstuk is best zwaar en bovendien groot, dus ik liep er heel voorzichtig mee naar het bed waar de overledene lag opgebaard. Door het grote rouwstuk zag ik de koeler die op de grond stond niet en struikelde ik." Ze slaat haar hand tegen haar voorhoofd.

"Tijdens mijn val dacht ik alleen aan het bloemstuk, dat wilde ik niet kapot laten vallen. Het lukte om het bloemstuk op het bed te gooien en om zelf niet op het bed te vallen. Dat zou wat zijn toch, dat ik boven op de overleden mevrouw zou vallen! Dus ik viel heel ongelukkig op de grond. Mijn man moest me zelfs komen ophalen, zoveel pijn had ik. Het is een paar jaar geleden, maar ik heb door die val nog steeds een blessure aan mijn hamstring."

Pensioen met een lach en een traan

Melancholisch kijkt de pensioengerechtigde bloemist om zich heen. "Het zijn mooie herinneringen hier. Dat ga ik echt missen. Maar ik heb ook heel veel zin om mijn vriendinnen vaker te zien. En natuurlijk mijn kleinkinderen. Dus ik ga met een lach en een traan met pensioen. En die traan is niet alleen voor mezelf, maar ook voor de winkel, voor onze vaste klanten en voor mijn collega's die achterblijven en straks geen baan meer hebben. Het is gewoon heel jammer dat het nu helemaal eindigt voor Acacia."

Doek valt voor iconische Weesper autorally

Nog één Nacht van Weesp en dan is het over

Het doek valt voor de Nacht van Weesp. Volgend jaar mei is de vijftigste editie en dat is meteen de laatste. Het is mooi geweest en het is niet anders.

Tekst: Hans Peijs, foto's Enter Media

Vorig jaar, voorafgaand aan de fusie met Amsterdam, heeft de gemeente Weesp een aantal kernwaarden geformuleerd. Die gingen onder andere over immaterieel erfgoed, zoals de innige wens tot behoud van het Sluis-en-bruggenfeest. Het eerste Sluis-en-bruggenfeest was in 1978 en hele generaties zijn ermee opgegroeid en vertrouwd geraakt. Behoud van de Nacht van Weesp werd niet genoemd.

Ouder dan SB-feest

De Nacht van Weesp was er eerder dan de drie dagen feest. Natuurlijk, bij het Sluis-en-bruggenfeest staat de hele goegemeente op zijn kop, terwijl aan de Nacht van Weesp, dat bekendstaat als het grootste autorittensportevenement van Nederland, in de topjaren tweehonderd equipes meededen en momenteel nog 'slechts' rond de

120 inschrijven. Het is een compleet andere orde van grootte, maar dat laat onverlet dat door de jaren heen ontelbare Weespers zich in het tweede weekend van mei in hun auto hebben vermaakt met 'bolletje-pijltje' en andere aanwijzingen.

De Nacht van Weesp een instituut noemen is helemaal niet gek, maar toch valt volgend jaar het doek. "Vindt u dat groot nieuws?", kaatst voorzitter Daan Pont van ASV De Vechtstreek dat elk jaar de rit voor haar rekening nam, de opmerking terug. "Nou, dat valt wel mee hoor. Voor ons is het geen nieuws in elk geval, want we hebben het al lang en breed bekendgemaakt. Het is voor ons simpel: je kunt beter stoppen op het moment dat een evenement nog goed is dan dat je voortmoddert en gaat inboeten aan kwaliteit."

Het loopt niet los

Bij de organisatie is het dan ook al lange tijd bekend dat de vijftigste jubileumeditie de laatste zou zijn. "Mensen denken dan altijd dat het nog wel zal loslopen, maar niet dus", zegt Pont. En laten we wel wezen: het heeft in jaren (niet in edities) twee jaar langer geduurd dan aanvankelijk de bedoeling was. De jubileumeditie stond gepland voor 2021, maar ja, net als bij de 49ste

'Je kunt beter stoppen op het moment dat een evenement nog goed is'

editie in 2020 gooide corona roet in het eten. Die 49ste kwam afgelopen mei en nu op naar de 50ste.

De reden om te stoppen is heel simpel: er zijn geen mensen meer te vinden om de rally in goede banen te leiden. “Op een gegeven moment merk je namelijk dat het steeds moeilijker wordt om bestuursleden en vrijwilligers te vinden die de kar willen trekken. Dat zie je bij elke sportvereniging en dus ook bij ons. Wij worden allemaal ouder en jonge aanwas is er nauwelijks meer. In de aanloop naar de rally hebben we rond vijf koppels nodig om de routes uit te zetten en tijdens het weekend zelf hebben we zomaar vijftig vrijwilligers nodig en die zijn steeds lastiger te vinden.”

Laatste Nacht: 13 en 14 mei

De 50ste Nacht van Weesp wordt gehouden in het weekend van 13 en 14 mei 2023 en de routeplan-

ners zijn al druk bezig om het de deelnemers lastig te maken met een route die langs de mooiste ‘rallyweggetjes’ voert. Evenals vorige jaren verschijnen er zo’n 110 auto’s aan de start, die plaatsvindt in het centrum van Weesp.

Deelname aan ‘De Nacht’ staat open voor alle personenauto’s die voldoen aan de wettelijke eisen. Dus zowel reguliere als klassieke auto’s en *youngtimers* worden aan de start verwacht. Een equipe bestaat uit een auto met bestuurder en

**‘Geen mensen
meer te vinden’**

een navigator en passagiers zijn tegen betaling toegestaan. Aan de auto's worden geen speciale eisen gesteld. Uiteraard dienen ze in een deugdelijke staat te verkeren, hetgeen vooraf wordt gecontroleerd. De gemiddelde snelheid is circa 30 km/uur. "Er wordt dus niet gejakkerd(!), maar wel lekker sportief doorgereden", laat ASV De Vechtstreek weten.

Regels

Ook zijn de regels lastiger geworden. Pont: "Op Facebook ging meteen rond dat dit komt door Amsterdam, maar dat is niet aan de orde. Door Amsterdam worden dingen hooguit duurder, maar tijdens de Nacht van Weesp hebben we in Weesp alleen een podium op het Grote Plein staan. De rest van de Nacht van Weesp vindt plaats buiten Weesp en daarvoor hebben we te maken met provincies."

Waardig slot

De laatste editie moet een waardig slot worden, vindt Pont. "We hoeven nu in elk geval geen geld meer te reserveren voor de volgende editie,

dus dat scheelt. We willen er echt iets leuks van maken. En dan? Dan is het over. Heel misschien komt er nog iets voor in de plaats, maar niet meer zo groot als de Nacht van Weesp, maar iets op één dag." ASV De Vechtstreek blijft wél bestaan. Deze autosportclub organiseert elk jaar meer rally's en blijft dat doen. "We doen er ongeveer zes per jaar, maar je hebt het dan over hooguit twintig equipes die deelnemen. Dat is wel te behappen. Of ik het jammer vind? Ikzelf ben er als deelnemer, vrijwilliger en bestuurslid rond de veertig edities bij geweest en ik sluit dus wel iets af, maar of ik het erg vind, daar ben ik nog niet uit. Het is in elk geval een gezellige club mensen en je moet altijd maar afwachten of we elkaar erna nog blijven zien."

**Likkebaardend mooie
auto's zijn er altijd bij
de Nacht van Weesp**

Expo-serie in samenwerking met Het Domijn

'Sound and Shadows' in Museum Weesp

Het Domijn en het museum plaatsen vanaf nu ook de 21ste-eeuwse Weespers van internationale allure op het podium in een nieuwe serie tentoonstellingen.

Tekst: Sophie Kerssemakers, foto met toestemming van Claudine Arendt

Weesp is van oudsher een maakstad. Maar Museum Weesp wil verder kijken dan het porselein en de cacao waarmee Weesp in de voorbije eeuwen op de kaart is gezet. Daarom werd samenwerking gezocht met creatief werklandgoed Het Domijn. In de nieuwe expo-serie MADE IN WEESP zal ieder half jaar werk van een andere maker van Het Domijn in het museum te zien zijn.

Echo's van plankton

Het spits wordt afgebeten door *Sound and Shadows*. De tentoonstelling is gemaakt door Claudine Arendt, Sven Gastauer en het Scripps Institution of Oceanography (San Diego, USA) en toont uniek serviesgoed

van porselein, geïnspireerd op bewegingen onder water en gevormd door echo's van plankton.

Digitale technieken

Plankton, aldus de kunstenaar die ook een achtergrond in de wetenschap heeft, is het begin van onze voedselketen. De laatste stap van deze keten is ons bord.

Het Scripps Institution ontwikkelde een diepwaterrobot die plankton met sonar akoestisch in beeld brengt. Dit geluidsbeeld werd door kunstenaar Claudine Arendt vertaald naar vormen in porselein. Zo ontstond via innovatieve digitale technie-

ken porselein met een hedendaags verhaal, in de stad Weesp, waar ooit het vroegste Hollandse porselein werd geboren.

Akoestische golven

Claudine Arendt zegt op haar website: 'De schoonheid van akoestische golven inspireerde tot het maken van porseleinen bекers, kommen en borden, als aangespoelde schelpen op het strand. Ze verwijzen naar de schepselen die daar in de oceaan leven. Wat wij vastleggen is hun schaduw, hun echo.'

De wetenschapster annex kunstenaar stuurde haar creaties op een bijzondere missie. De porseleinen бекers werden vlak boven de poolcirkel tot een diepte van 1000 meter afgezonken in de oceaan om op die manier letterlijk contact te maken met de bron waaruit ze ontstonden. Het harde porselein wist hierbij een waterdruk van 101 atmosfeer te weerstaan.

De tentoonstelling is geopend vanaf zaterdag 15 oktober. Zie voor informatie en openingstijden: www.museumweesp.nl.

Zaterdagportret Co Woudsma

‘Ik woon in mijn hoofd’

Co Woudsma publiceerde onlangs zijn vierde dichtbundel. We spraken hem over het tot wasdom komen van een gevoelige jongen. Over schilderen met woorden en rondkijken in het kleine om een beeld te scheppen van het grote: een blik in het hoofd van een dichter in dit zaterdagportret.

Tekst: Sophie Kerssemakers, foto's Brian Elings

PORTRET

Dichter +
Kijken
Weesp

Ik ben een kijkende, schilderende dichter

In de woonkamer van de dichter is het rustig. De vitrages zijn gesloten. Aan de wand prijken een ingelijst borduurwerk, enkele herdenkingschotels en kunstreproducties die aan een oudere generatie toe lijken te behoren. Stapeltjes boeken en literaire tijdschriften zijn alomtegenwoordig, afgewisseld met prulletjes en spulletjes die getuigen van warme vriendschappen, een jeugdige geest en een zwak voor het speelse.

Een groot geschilderd portret van de dichter hangt broederlijk boven een kleurige reproductie van het zomertaferel *Grande Jatte* van de Franse impressionist Seurat. De tijd lijkt hierbinnen wat langzamer te gaan dan buiten, getuige ook de stil in de hoek staande kamerplant. Je zou een tikkende staartklok verwachten. Maar die is er niet. De dichter serveert koffie en een koekje.

Omslag

Op de koffietafel ligt een verzameling plastic speeltjes. Kleine huisjes, dieren, allemaal door elkaar, alsof ze zijn opgepakt en lukraak weer neergesmeten. Vriendin Jet Nijkamp maakte er een foto van en dit werd de afbeelding die het omslag van de nieuwste dichtbundel van Co Woudsma siert. De bundel met de titel *Zolang de stad maar vrolijk is* werd onlangs gepresenteerd bij de grote Utrechtse boekhandel Broese. Het is zijn vierde bundel en zijn zesde boek; samen met bevriende filosoof Klaas Rozemond en dito tekenaar Jet Nijkamp maakte hij eerder twee filosofieboeken.

Hekel aan school

Op school voelde hij zich een vreemde eend in de bijt. Hij vermoedt dat hij waarschijnlijk niet erg goed kon communiceren en was zich steeds bewust van de gedachte: ik leer hier heel veel dingen die ik toch snel weer zal vergeten. En dat was ook zo.

Sowieso was er altijd een moeizame relatie tot het instituut school: “Ik had er een vreselijke hekel aan en wilde er liever niets mee te maken hebben. Eigenlijk vond ik zowel de kleuterschool als de lagere school, de middelbare school én de universiteit heel naar en deprimerend.” Het was een combinatie van factoren. Dat de jonge Woudsma flink gepest werd speelde daarbij zeker ook een rol.

Was u een gevoelig kind? Had u het daarom zwaar op school? “Ja, dat heb ik later geprobeerd te begrijpen. Als je ook maar iets afwijkt en je kunt niet echt goed van je afbijten en ze merken dat het effect heeft, dat je er onder lijdt... daar werd natuurlijk toen geen aandacht aan besteed. Nu is het een onderwerp, ik weet alleen niet of dat helpt. Het zit diep in de mens, denk ik.”

Inmiddels is de auteur met dit verleden wel in het reine gekomen. In de nieuwe bundel nam hij ook een pest-gedicht op. Is dit om wraak te nemen op het verleden? “Nee,” ontkent de dichter, “dat niet zozeer.” Eigenlijk kon hij het al vroeg relativeren. “Mijn meest extreme peester- varing beleefde ik toen ik elf jaar was en in het ziekenhuis lag bij te komen van een operatie. Ik lag daar op zaal tussen de straatschoffies die hun snot aan mijn lakens smeerden en me vol spoten met insectenspray. En hoewel ik dat toen verschrikkelijk vond, dacht ik tegelijkertijd: ik ben nog gezegend in Weesp, want dit is nog veel erger!”

‘t Colofon

De eerste echte leuke schoolervaringen kwamen pas op Schrijversvakschool ‘t Colofon in Amsterdam: “Daar zaten allerlei leeftijden door elkaar, van heel jong tot heel oud, en allemaal individuen. Vrijwel allemaal mensen die een beetje apart waren.” Hier zat de dichter voor zijn gevoel onder gelijkgestemden. “Inderdaad, ten eerste zat ik eindelijk iets te doen dat me echt interesseerde, namelijk beter leren schrijven. En het was een leuk soort mensen. De overeenkomst was dat ze allemaal in schrijven geïnteresseerd waren – en vaak ook in kunst – en ten tweede waren ze zonder uitzondering een beetje raar, dus ik viel daar minder op.”

VERMIJDING

Ook dit gedicht duwt
hard terug,
wil niet geschreven worden.

Ik erken dat ik, uit angst,
een liggend,
slapend wezen ben.

O, was ik maar een
kamerplant,
rechtopstaand
zonder hernia,
gevoed door frisse
elementen.

En als ik toch moet doen,
dan alles
- wondjes maken,
dynastieën noemen -
liever dan dat ene.

Daar werd u dichter. Of wordt men als dichter geboren? “Als dichter geboren? Ja, in zekere zin wel. Ik maakte mijn eerste twee gedichten toen ik zes was, voordat ik goed en wel kon schrijven.” Het allereerste gedicht was voor Vaderdag. Woudsma richt de blik omhoog en begint direct uit het hoofd te declameren: “Baarzen, baarzen, snoeken, snoeken, boterkoe-ken...” Het waren allemaal zaken waarvan hij dacht dat vader er op gesteld zou zijn. Of hij het ook zo heeft voorgedragen weet hij niet meer: “Het zal toch wel? Met zo’n piepstemmetje.” Goed ontvangen werd het vast.

Het tweede gedicht was ter gelegenheid van de geboorte van prins Willem-Alexander.

“Tot mijn twaalfde was ik monarchist”, lacht Woudsma. “Ja, echt!” Dit leverde naar eigen zeggen evenwel een minder goed gedicht op: hij had gehoord dat de jonge kroonprins een stevige baby was en had daarbij een toepasselijk gedicht

geschreven. Ook dit weet hij vlot uit het hoofd voor te dragen. Hij was altijd gedichtjes blijven schrijven zonder dat hij daar verder iets mee deed. Pas toen hij veertien jaar was nam het dichten serieu- zere vormen aan.

Ambtenaar

Op de schrijversvakschool belandde hij deels door een terloopse ontmoeting. “Ik liep in die tijd – ik was toen zevenen- twintig – een beetje met de ziel onder de arm en besloot eens langs te gaan bij het Arbeidsbureau in Amsterdam. Daar zei een of andere ambtenaar: ‘Weet u dat er ook een school is waar je schrijven kunt leren?’ Nee, daar had ik nooit van gehoord. Dat bleek Schrijversvakschool ‘t Colofon te

zijn. Woudsma stuurde werk in om te laten beoordelen en werd aangenomen op de vierjarige deeltijdopleiding.

“Het rare is,” memoreert de dichter met enige zelfspot, “ik zat in de derde week met vijftien mensen in die klas en toen dacht ik in mijn jeugdige ijdelheid: er zijn hier drie mensen die straks gaan publice- ren.” En dat is ook helemaal uitgekomen. Die waren ook bij het etentje na afloop van de publicatie van de nieuwe bundel: Hermine Landvreugd en Annelie van Steenberg.

Drie, zei u? U had zichzelf er ook toe gerekend? Woudsma schaterert: “Ja, ik had mezelf daar absoluut toe gerekend.”

‘Een bever? Ik kende alleen maar Ed, Willem en Ceta!’

'Ik kom sowieso niet gemakkelijk tot schrijven'

Na het eerste jaar op 't Colofon schreef hij de eerste werken die goed genoeg bleken voor literaire tijdschriften en dichtbundels.

Weesp

Woudsma woont al zijn hele leven in hetzelfde huis in Weesp: het huis van zijn ouders. De stad speelt vaak een rol in zijn gedichten. "Dat is zeker zo," bevestigt Co Woudsma, "maar altijd op de achtergrond. Slechts heel af en toe speelt het zich expliciet in Weesp af."

"Ik ben iemand die heel erg reageert op zijn fysieke omgeving. Wat me het meest helpt om tot een gedicht te komen is gewoon naar buiten gaan – Woudsma wijst op de pen en het kladblokje die op tafel klaar liggen – en gewoon kijken," Met nadruk herhaalt hij: "Kijken.

Van de tafel pakt de dichter een rode plastic mini-camera aan een sleutelhanger. Evenals de biggetjes en de lollysokken zijn het cadeautjes van vrienden, gegeven bij gelegenheid van de Utrechtse boekpresentatie. Want de serieuze dichter blijkt ook een speelse kant te hebben; grif erkent hij niet gespeend te zijn van een paar originele *guilty pleasures*: naast een voorliefde voor kunstsokken en het Donald Duck-magazine heeft de dichter een zwak voor Saromapudding (met bananensmaak) en voor het vederlichte TV-programma *First Dates*.

Stadsdichter

Kunnen we ook werk van Woudsma terugvinden in de openbare ruimte in Weesp? "Ja, in die nieuwbouw bij het station, De Dichtershof. Mij was gevraagd om bij het feestelijk slaan van de eerste paal iets te schrijven. Later zijn die twee gedichten in glas gegraveerd en geplaatst in de binnenruimtes."

Bent u nooit gevraagd als stadsdichter voor Weesp? Woudsma schiet in de lach en zegt terwijl hij terughoudende gebaren maakt: "Nee, en ik zou dat zelf ook nooit aanzwengelen, maar

gedicht altijd een blik in het hoofd van de auteur. De stijl, de manier van denken en schrijven.”

Ed, Willem en Ceta

“Ik maak ook wel werk in opdracht. Soms speelt het onderwerp daarvan helemaal geen bijzondere rol in mijn leven, zoals bijvoorbeeld toen ik een gedicht maakte over de bevers in de Biesbosch. Ik had nauwelijks een idee hoe een bever eruitzag; ik kende alleen maar Ed, Willem en Ceta!”

“Ik weet wel zeker dat je met wat je ook schrijft je eigenlijk ook iets over jezelf prijsgeeft, al is het meeste impliciet. Dat het eigenlijk altijd ten diepste over mezelf gaat, en niet over zo’n bever. Dat moet wel, bij een geslaagd gedicht. Er is een bekend citaat van Martinus Nijhoff: ‘Lees maar, er staat niet wat er staat.’ Een beetje cliché misschien, maar dat past zeker ook wel bij mijn poëzie.”

Schilderen met woorden

“Ik ben ook wel een beetje een gemankeerd schilder”, voegt Woudsma bedachtzaam toe. “Dichten is ook wel schilderen met woorden, Horatius zei het al. Ik geloof dat bij mij taal niet helemaal op de eerste plaats komt, het is meer een middel. Heel belangrijk, maar primair gaat het me er toch om wat de mensen kunnen zien in mijn gedichten. Daarvan stel ik de taal in dienst.”

Komt de dichter in het kleine Weesp nooit onderwerpen tekort? “Nee dat niet, maar ik kom sowieso niet gemakkelijk tot schrijven. Het is een zeer moeizaam proces. Daar staat ook een gedicht over in de bundel. En ik ben een langzame schrijver. Het moet altijd wel goed worden natuurlijk. Met de laatste tien procent van een gedicht ben je soms negentig procent van de tijd bezig. En sommige gedichten willen gewoon nooit rondkomen. Hij draagt het gedicht ‘Vermijding’ voor.

“Ik moet me ook echt heel krachtig voornemen: en nú ga ik een gedicht schrijven. Uiteindelijk lukt het dan wel, het is een kwestie van de knop omzetten.

Als ik gewoon wat rondloop zit ik altijd ‘in mijn hoofd’, dan komt er geen poëzie, maar als ik heel bewust zeg: nu moet ik echt naar buiten kijken, dán komt poëzie. Ik ben een kijkende, schilderende dichter.

het is een feit dat Weesp ongeveer de enige plek in heel Nederland is die nog nooit een stadsdichter heeft gehad, terwijl ieder gehucht – hoe klein ook – zijn eigen buurtdichters heeft. Maar dat is nooit gebeurd nee, en nu bestaan we niet meer als zelfstandige gemeente. Hoewel je natuurlijk in Amsterdam ook wel stadsdeeldichters had of hebt, met alle gebakkelei van dien. In die zin zou een stadsgebieddichter ook nog wel kunnen.”

Kijken

‘Woudsma,’ zegt NRC-recensent Guus Middag, ‘is een veel en goed kijkende, aandachtig observerende dichter met een heel eigen blik.’

Daar kan de dichter zich wel in vinden: “Ik kijk rond, en dat is dan meestal in Weesp natuurlijk. Maar soms ook niet: er is bijvoorbeeld ook een gedicht in de bundel dat op Rome is gebaseerd. Maar het punt is wel dat ik overal een soort ‘kleinsteedse blik’ heb. Ik hou heel erg van kijken, van details, van verwondering om het kleine.”

“Mijn werk,” zegt Woudsma, “is niet autobiografisch. Ik put wel uit dingen die ik zelf heb meegemaakt of gezien. Tot op zekere hoogte is een

ONLINE

Nog veel meer!

Blijf betrokken bij Weesp

Op WeesperNieuws.nl schrijven we elke dag
nieuwe artikelen en mooie verhalen.

Als lid kun je ze allemaal lezen.

Zoals deze:

Hoe zit dit?

**Amsterdam 747 jaar:
wie jarig is trakteert**

**Jeugdarts spreekt zorg uit
'Veel scholieren
zitten niet lekker
in hun vel'**

**Makelaars verdeeld
Markt koopwoningen
koelt snel af**

**Windmolens
Bestuurs-
commissie wil
actie richting
Diemen**

**Hij komt, hij komt
Sinterklaas
en pieten onderweg
naar Weesp**

**Nog veel meer nieuws,
interviews en regio.
Elke dag online.**

**Kledinglijn Sergio Paciello
'Van echte
kwaliteit word
je nooit moe'**

WEESPERNIEUWS + EXTRA

Nog geen lid? Schrijf je in via WeesperNieuws.nl